

Bc. Jaroslava Dupalová, Kristián Gottfried Hirschmentzel (1638-1703), osudy dílo barokního literáta, Diplomová práce, Katedra dějin a didaktiky dějepisu, Pedagogická fakulta UK, Praha 2005, 143 stran text, 35 příloh.

Diplomová práce Jaroslavy Dupalové se zaměřila na postavu méně známého raně barokního spisovatele, historika, hudebního skladatele a snad i „etnografa“ Kristiána Gottfrieda Hirschmentzela, mnicha velehradského kláštera. Hirschmentzel pocházel ze slezské měšťanské rodiny, v mládí vstoupil do cisterciáckého kláštera na Velehradě, kde však pobyl, s ohledem na to, že se dožil dosti vysokého věku, jen poměrně málo let. Roku 1655 vstoupil do noviciátu, 1657 však s některými dalšími členy konventu musel odejít pro neshody na Velehradě do plaského kláštera; 1660 se na Velehrad vrátil a složil zde řeholní sliby. Po studiích v domácím klášteře odešel roku 1666 do Prahy na studia do arcibiskupského semináře, ke setrval tři roky. Po návratu byl vysvěcen nejprve na jáhna (1669), záhy na to na kněze (1670). Od roku 1671 do roku 1674 byl správcem farnosti v Boršicích, pak plných devatenáct let (1674-1692) administrátorem na klášterním statku v Bolaticích, kde se snažil jak o ekonomické zlepšení velehradského majetku, tak i o nápravu poddaných, a to stejně v otázce víry jako morálky. Po kratším pobytu v Ivanovicích se vrátil v roce 1694 na Velehrad, kde prožil posledních devět let svého života.

Snad právě odloučení od milovaného ústavu bylo jednou z příčin mimořádně rozsáhlé literární činnosti K.G. Hirschmentzela, který sepsal více než čtyři desítky spisů, v nichž se věnoval otázkám teologickým, liturgickým, dějinám velehradského kláštera i dějinám moravským a českým, sepisování traktátů, sbírek kázání, poučení pro mnichy, obrázků z lidového života, stejně jako hudbě. Jeho, věru barokní, šíře záběru nevynechala nic podstatného.

Následující staletí však uvrhla dílo tohoto psavého mnicha a moravského vlastence z větší části do zapomnění. Zájmu se těšily jen některé z jeho děl, zejména dobové popisy, průpovědky¹ či doklady Hirschmentzelovy cyrilometodějské úcty. Většina jeho prací však ležela staletí v archivech nepovšimnuta.

Jaroslava Dupalová tak přistupovala k tématu zatím jen málo zpracovanému. Do své práce se vrhla s nadšením, shromáždila veškerou relevantní literaturu a zejména se věnovala archivnímu výzkumu, a to jak v archivech v Čechách, tak zejména na Moravě. Výsledkem její práce je na jedné straně nástin života Kristiána Gottfrieda Hirschmentzela, na druhé pak soupis jeho díla včetně informací o zachovaných rukopisech a jejich dnešním uložení. Právě tato soupisová část si zaslouží mimořádné ocenění, neboť je velmi solidním základem pro další Hirschmentzelovská bádání.

Diplomovou práci J. Dupalové doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit stupněm výborně.

V Praze 9.ledna 2006

doc. PhDr. Kateřina Charvátová, CSc.

---

¹ Dlouho jsem dumala nad smyslem průpovědky :Vousy maďarské“, ale nakonec jsem je pochopila.